

3. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підручник / С.С. Вітвицька. – [3-тє вид., випр. й доповн.]. – Житомир : «Поліграфічний центр», 2012. – 384 с.
4. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність: підручник для вищих навч. закл. / І.А. Зязюн. – К. : «Вища школа», 2004. – 422 с.
5. Корольов Б. Шляхи відновлення системи підвищення кваліфікації викладачів вищої школи /Б. Корольов // Вища освіта України. – 2008. – № 4. – С.112- 115.
6. Красовська О.Ю. Інтернаціоналізація вищої освіти в умовах глобалізації світового освітнього простору /О.Ю. Красовська. [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe? ...
7. Левківський Б. Підвищення педагогічної майстерності викладачів вищих навчальних закладів /Б. Левківський // Вища школа. – 2005. – № 3. – С.55-58.
8. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року №1556 – VII //Відомості Верховної Ради України, від 19.09.2014р. /№37-38/ стр.2716, ст.2004. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
9. Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>
10. Проект Стратегії реформування вищої освіти в Україні до 2020 року. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1415795124/>
11. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів /Т.І. Туркот. – К. : Кондор, 2011. – 628 с.
12. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. /М.М. Фіцула. – К. «Академвидав», 2006. – 352с. (Альма-матер).

Кляп М.И.

ПОВЫШЕНИЕ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО МАСТЕРСТВА ПРЕПОДАВАТЕЛЯ ВНС В КОНТЕКСТЕ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИИ ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ УКРАИНЫ

В статье рассматриваются особенности и способы формирования педагогического мастерства преподавателя высшего учебного заведения. Проанализированы основные направления усовершенствования профессионализма преподавателя с помощью повышения эффективности его компонентов. Подчеркнуто роль стажирования, в том числе заграничного, как способа повышения квалификации современного сотрудника высшей школы и реализации одного из основных принципов европейского образования – принципа мобильности преподавателей и студентов.

Ключевые слова: педагогическое мастерство, преподаватель высшей школы, компоненты педагогического мастерства, стажирование, академическая мобильность.

Кляр М.

IMPROVING PEDAGOGICAL SKILLS OF UNIVERSITY LECTOR IN THE CONTEXT OF THE INTERNATIONALIZATION OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE

This article considers the features and ways of forming pedagogical skills of university lectors. Analyzed the definition of pedagogical skills in the works of different scientists. Considered structural components of pedagogical skills and their importance in forming that lector's skills.

Analyzed basic directions to increase teacher's skills by improving the efficiency of its components. Emphasized the role of internships, in particular abroad internships as a way to rise qualification of the university staff, and implementation one of the basic principles in European education - the principle of mobility of lectors and students.

Highlighted urgency of improving teaching skills of lectors in the context of the new Law of Ukraine "On Higher Education" project and a number of regulatory documents in regard to reform the educational sector of Ukraine.

Key words: pedagogical skill, university lector, teaching mastery components, internships, academic mobility.

Подано до редакції 15.03.2015.

УДК 37.018.

© 2015

Саюк В.І.

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОГО ДОРАДНИЦТВА В УКРАЇНІ

У статті приділена увага проблемі становлення та розвитку педагогічного дорадництва в Україні. Зазначається, що педагогічне дорадництво необхідно розуміти, як надання кваліфікованим фахівцем (консультантом) у галузі освіти консультаційної послуги керівникам, педагогічним і науково-педагогічним працівникам закладів і установ освіти з питань їхньої професійної діяльності та розвитку, інформаційної підтримки, допомоги, виявлення й аналізу професійних проблем та напрацювання рекомендацій їхнього вирішення. Науково обґрунтовано, виокремлено й охарактеризовано чотири етапи становлення та розвитку педагогічного дорадництва в Україні. Запропоновано подальші дослідження спрямувати на розроблення та впровадження професійних методик підготовки педагогічних дорадників.

Ключові слова: педагогічне дорадництво, педагогічне консультування, етапи становлення педагогічного дорадництва, професійна підготовка дорадників.

Постановка проблеми у загальному вигляді... За останні роки суттєво зріс науковий інтерес до вивчення процесу становлення і розвитку педагогічного дорадництва в Україні, зумовлений інтеграцією вітчизняної системи освіти до європейського й світового освітнього просторів. Актуальність дослідження зумовлена посиленням особистісної орієнтації професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі освіти, їхній готовності кваліфіковано і майстерно виконувати свої професійні обов'язки, володіти сучасними теоретичними і

прикладними знаннями з основ методичної роботи і консультування, творчо підходити до організації методичної і дорадчої діяльності, подальшому професійному зростанню.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми...

Становлення і розвиток педагогічного дорадництва в Україні тривали понад століття, відповідно змінювалися цілі, зміст, форми і методи його роботи. Проблемі дорадництва було приділено увагу багатьма науковцями. Зокрема, Ю.К.Бабанський показав значення організаційного та управлінського аспектів методичної роботи в школі [5], В.В.Гуменюк та І.А.Наумчук визначили сучасні основні напрями науково-методичної роботи з педагогічними кадрами [1], Г.С.Данилова досліджувала зміст управління методичною службою України [2], І.П.Жерносек розглянув актуальні питання науково-методичної роботи в загальноосвітній школі [3] та спільно з В.З.Колібабчук розкрив значення організації відділом освіти науково-методичної роботи в районі [4], В.І.Пуцов з колективом обґрунтував організаційно-педагогічні основи методичної роботи [6], а Г.О.Штомпель охарактеризував організаційно-педагогічну діяльність методиста в умовах здійснення шкільної реформи [9]. Проте, аналіз робіт названих авторів дає підстави стверджувати, що проблема становлення і розвитку педагогічного дорадництва системно не вивчалася та потребує додаткового дослідження. Теоретичний аналіз різних джерел інформації, науково-методичної літератури дозволить виявити загальні тенденції, закономірності та перспективні напрями підготовки професійних фахівців із педагогічного дорадництва.

Формулювання цілей статті... Мета статті полягає у системному обґрунтуванні етапів становлення і розвитку педагогічного дорадництва в Україні, визначення організації, змісту і напрямів роботи дорадчих служб для створення сучасної системи підготовки професійних дорадників.

Виклад основного матеріалу дослідження... Педагогічне дорадництво (дорадник – "той, хто дає поради, радить що небудь; назва службовця-консультанта". [8, с.376]) – це надання кваліфікованим фахівцем (консультантом) у галузі освіти консультаційної послуги керівникам, педагогічним і науково-педагогічним працівникам закладів і установ освіти з питань їхньої професійної діяльності та розвитку, інформаційної підтримки, допомоги, виявлення й аналізу професійних проблем та напрацювання рекомендацій їхнього вирішення, а також сприяння реалізації цих рекомендацій.

Унікальна система роботи педагогічного дорадництва в Україні почала складатися понад 100 років тому. У її становленні можна виокремити декілька етапів:

I етап (середина XIX ст. – початок XX ст.) – зародження форм і змісту педагогічного дорадництва, які сприяли вдосконаленню професійного рівня вчителя;

II етап (20-і – 60-і рр. XX ст.) – становлення та розвиток методичної роботи, пов'язаної зі змінами в організації та змісті шкільної освіти;

III етап (70-і – 90-і рр. XX ст.) – модернізація системи методичної служби;

IV етап – сучасний (початок XXI ст.) – інноваційний розвиток педагогічного дорадництва.

Багатство ідей та глибоких роздумів про вдосконалення професійного рівня вчителя притаманне вітчизняній педагогічній спадщині минулого століття. Такі відомі українські науковці та практики як М.О.Корф, М.І.Пирогов, О.В.Духнович, К.Д.Ушинський приділили багато уваги підготовці вчителів, покращенню їхньої педагогічної майстерності. У своїх наукових працях вони давали поради вчителям щодо організації навчального процесу, методики проведення уроків, вихованню учнів тощо. Зокрема, М.О.Корф приділяв багато уваги підготовці вчителів, давав цінні поради та рекомендації, розробляючи для них плани занять і методики проведення уроків. Він одним із перших організував проведення вчительських з'їздів в Україні.

Однією із ранніх форм педагогічного дорадництва, які сприяли росту професійного рівня вчителів, стають педагогічні ради, які створювалися при кожній гімназії. Як попечитель Київського навчального округу М.І.Пирогов привніс суттєве покращення в роботу педагогічних рад гімназій: розширився зміст обговорюваних питань, введені в систему роботи доповіді й обмін думками про дидактичні питання в освіті, всіляко заохочувалися методичні пошуки вчителів, рекомендувалося взаємне відвідування уроків.

О.В.Духнович звертав увагу вчителів на володіння ефективною методикою викладання, давав багато порад щодо організації навчального процесу, рекомендував практикувати групову роботу учнів не тільки фронтально, але й диференційовано.

Велике значення спеціальній педагогічній і методичній підготовці педагога надавав К.Д.Ушинський. Він вважав, що спеціальні педагогічні знання потрібні вчителю для розвитку розумових здібностей дітей та зосередженню їхньої уваги до навчання, але важливе місце в його професійній діяльності повинна посідати і методична підготовка, яка сприятиме формуванню умінь і навичок школярів. К.Д.Ушинським не тільки обґрунтовано такі методи навчання як систематичний та аналітичний, метод вправ (усні, письмові, лабораторно-практичні, робота з книгою), форми навчання, а й подано рекомендації до застосування кожної з них. Він активно співпрацював із педагогами практиками, надаючи цінні поради щодо форм організації навчальних занять у школі.

Починаючи з 1914 р. у навчальних закладах вводяться спостережні уроки, які стали своєрідною педагогічною лабораторією, у якій вчителі знайомилися з досвідом викладання своїх колег і навчалися аналізувати уроки. У зв'язку з

цим на практиці з'явилася потреба у так званих «вчителів-інструкторах», дорадниках, що сприяло створенню відповідних посад при навчальних закладах. Справі вдосконалення педагогічної майстерності педагогічних кадрів наприкінці ХІХ ст. – початку ХХ ст. правили з'їзди, конференції, наради, семінари, на яких головними питаннями були підвищення рівня знань учителів, методи і прийоми навчання і виховання учнів.

Із суспільно-політичною ситуацією, яка склалася в Україні на початку ХХ ст., відбулися зміни у розвитку педагогічного дорадництва, які стосувалися методичної роботи, пов'язаної з організацією та розробленням змісту шкільної освіти. З 20-х років ХХ ст. в Україні створюються спеціальні відділи – методичні бюро з певним штатом працівників, які почали займатися організацією методичної роботи у навчальних закладах і надавати консультативну допомогу вчителям. У цей же період розробляються перші нормативні документи, які стали регламентувати дорадчу діяльність методичних бюро та шкіл. Так з'явилися "Положення про організацію методичної роботи на місцях" та "Положення про опорну школу".

Опорні школи згодом стали центрами методичної роботи навколишніх шкіл і сприяли формуванню та поширенню педагогічного досвіду. Починаючи з 1930 р. для здійснення керівництва методичною роботою в країні формується навчально-методичний сектор при уряді України, який став здійснювати координуючу та контролюючу функцію за методичними бюро на місцях. Наставниками вчителів стають інспектори-методисти. До консультативної функції методистів додалася інспекторська, яка полягала у здійсненні контролю за методичною роботою в школах, вивченням і поширенням педагогічного досвіду, розвитком професійної і методичної діяльності педагогів. Перший з'їзд інспекторів-методистів відбувся у 1931 р. на якому була прийнята резолюція "Про організацію і зміст методичної роботи в районі". Особлива увага почала приділятися проблемі методичного керівництва на місцях. У зв'язку з цим у 1939 р. відбулася Всесоюзна нарада з методичної роботи, на якій було обговорено та затверджено ряд нормативних документів, зокрема, "Положення про методичну роботу в школі", "Положення про районний педагогічний кабінет районного відділу народної освіти", "Положення про куцове методичне об'єднання вчителів". Відтак, в Україні поступово почала вибудовуватися цілісна система методичної роботи з педагогічними кадрами та визначеною вертикаллю управління.

У післявоєнний період було проведено ряд заходів щодо комплектування шкіл кваліфікованими кадрами та підвищенням рівня їхньої професійної підготовки. У зв'язку з цим постало питання посилення ролі методичних служб у професійному вдосконаленні вчителів. Важливою формою методичної роботи з учителями стають Педагогічні читання (1946 р.). Зазначена форма методичної роботи дозволила вчителю узагальнити власний досвід, використовуючи наукову літературу для його обґрунтування. Завдяки цьому почали організовуватися школи передового педагогічного досвіду, а педагогічні кабінети з 1959 р. були перейменовані у методичні кабінети. Головним завданням методичних кабінетів стало методичне забезпечення закладів і установ освіти та підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Така система методичної роботи проіснувала до 70-х років минулого століття.

У 70-ті роки структура методичної роботи в Україні вдосконалюється, що пояснюється реформою, яка відбулася у системі загальної середньої освіти. Затверджується "Типове положення про районний (міський) методичний кабінет", у якому визначено головні напрями його роботи, а також звертається увага добору кадрів на посади методистів, здатних творчо працювати, добре знаючих специфіку свого району (міста) та з досвідом організаційної діяльності. Було створено районні предметні комісії та методичні об'єднання, запрацювали міжшкільні предметні комісії, громадські методисти, які призначалися в районний (міський) методичний кабінет інститутами вдосконалення вчителів. Більш чітко визначилися права і обов'язки голів методичних об'єднань, директорів шкіл, заступників із навчально-виховної роботи, організаторів позакласної і позашкільної роботи. Відповідно до нового "Положення про методичну роботу" запроваджено єдиний термін "методичне об'єднання вчителів". Надалі він використовувався для означення колективних форм, які до того часу називались предметними та методичними комісіями. Таке об'єднання вчителів з предметів було більш зручною формою для успішного підвищення фахового рівня. Відтак, була створена розгалужена система методичної роботи, яка включала індивідуальну самоосвіту педагогічних працівників як основу підвищення кваліфікації, а також курсову перепідготовку, заочне навчання та різні методичні заходи. Вона спрямовувалася на постійне підвищення освітнього та наукового рівня, а також фахової і методичної підготовки освітян.

Відповідно до реформи розвитку загальної середньої освіти (1984 р.) відбулися певні зміни у структурі та змісті роботи методичних служб усіх рівнів. Міністерство освіти СРСР у 1985 р. затвердило "Типове положення про методичний кабінет районного (міського) відділу (управління) народної освіти". Методичні кабінети увійшли до структури відділу (управління) народної освіти. На базі традиційних методичних кабінетів створюються науково-методичні, інформаційно-методичні (діагностичні) кабінети (центри). Почали функціонувати школи молодого вчителя, творчі групи під керівництвом методистів. Головними завданнями методичних кабінетів було спрямування методичних об'єднань педагогічних працівників на визначення змісту роботи відповідно до актуальних проблем, пов'язаних із новими напрямками розвитку науки і техніки, змістом нових шкільних програм і курсів, визначення потреб учителів, вихователів, класних керівників.

Із здобуттям незалежності України, як самостійної держави, методичні служби почали спрямовувати свою роботу на забезпечення регіональних програм розвитку освіти, створення умов для формування навчальних закладів нового типу, виявленні та супроводу передового педагогічного досвіду. Методологічним обґрунтуванням методичної служби стає системний підхід, теорія безперервної освіти, орієнтація на особистість (педагога й учня), гуманістичний підхід до побудови змісту й організації навчального процесу. До методичної роботи долучаються досвідчені вчителі та наукові працівники, що сприяло посиленню наукового підґрунтя методичної роботи [2, с. 16]. У зазначений період розвитку науково-методичної роботи з учителями та методистами більшу увагу стали приділяти інститути вдосконалення вчителів із потужним складом методичних працівників різних напрямів роботи.

За наказом Міністерства освіти України у 1997 р. затверджується нове "Положення про районний (міський) методичний кабінет". Навчально-методичне забезпечення педагогічних працівників відбувається завдяки координації діяльності районних (міських) методичних кабінетів (РМК) і шкільних методичних кабінетів. Створюються можливості для замовлення періодичних педагогічних видань і заохочення педагогічних працівників для публікації власних напрацювань. Урізноманітнилися форми і методи роботи з педагогічними працівниками. Набуло поширення вивчення стану та результатів викладання предметів і факультативів, аналізу організації навчально-виховної та методичної роботи у загальноосвітніх навчальних закладах.

У роботі РМК запроваджується система планування роботи: на рік, місяць, тиждень. Розширилися напрями роботи методистів щодо надання методичної допомоги навчальним закладам: професійна підготовка педагогів, профорієнтаційна та соціальна робота, виховна робота (учнівське самоврядування, позакласна робота), підвищення кваліфікації вчителів, бібліотечна робота, пропагування розвитку методичної роботи (виставки, видавнича діяльність, співпраця з засобами масової інформації), створення інформаційно-аналітичної та довідкової баз даних. На цьому етапі діяльність методичної служби РМК будувалася з урахуванням технології педагогічної взаємодії (консультування, бесіди, творчі зустрічі, засідання районних методичних об'єднань тощо).

Однак, не зважаючи на зазначене, у практичній діяльності якість професійної підготовки методиста визначалася, як правило, шляхом суб'єктивних оцінок і дуже поверхово. Відсутність науково-обґрунтованих уявлень про об'єми знань і вмінь, якими повинні оволодіти методисти, гальмувало підвищення рівня професійної компетентності. Крім того перекладання управлінських функцій відділами освіти на РМК позбавляло методистів безпосередньої професійної діяльності, пов'язаної з педагогічним дорадництвом. Це, природно, призвело до того, що методисти часто недооцінювали роль одних і перебільшували значення інших напрямів методичної роботи, переважно займаючись інспектуванням навчальних закладів та визначенням рівня навченості учнів.

На початку ХХІ ст. методичній службі відводиться суттєва роль в осмисленні інноваційних ідей, у стимулюванні активного новаторського пошуку і вдосконаленні педагогічної майстерності. У 2008 р. вийшов наказ Міністерства освіти і науки України №119 "Про затвердження Положення про районний (міський) методичний кабінет (центр)". Згідно Положення РМК визнається науково-методичною установою, яка здійснює науково-методичне забезпечення системи загальної середньої та дошкільної освіти району (міста), підвищення кваліфікації педагогічних працівників у курсовий і міжкурсний періоди. Подальша діяльність РМК здійснюється за такими головними напрямками: науково-методичне забезпечення системи дошкільної та загальної середньої освіти; трансформування наукових ідей у педагогічну практику, науково-методична підтримка інноваційної діяльності в освітній галузі, наукові пошуки та експериментальна робота, яку проводять педагогічні працівники навчальних закладів району (міста); інформаційно-методичний супровід навчальних закладів і педагогічних працівників; консультування педагогічних працівників із проблем сучасного розвитку освіти, організації навчально-виховного процесу, досягнень психолого-педагогічних наук [7].

На сучасному етапі розвитку суспільства нашої держави посилюється увага до інноваційних процесів, які відбуваються в галузі освіти, зростають потреби педагогічних працівників в отриманні якісних професійних консультативних послуг. Консультаційна послуга – це особливий інформаційний продукт виробничої діяльності консультаційної організації, яка надається клієнту у вигляді розроблених програм, проектів, рекомендацій, порад тощо.

Сьогодні в Україні склалася розгалужена мережа різних закладів, установ, організацій, які надають різні педагогічні дорадчі послуги не тільки керівникам освіти і педагогічним працівникам, а й населенню. Вона включає шкільні методичні кабінети, районні (міські) методичні кабінети, центри навчально-методичної роботи, психолого-медико-педагогічні консультації, освітні консалтингові центри, інститути післядипломної педагогічної освіти, громадські освітні організації тощо. Професійну дорадчу діяльність у зазначених структурах здійснюють методисти, педагогічні консультанти, супервізори, коучери, дорадники за чинними нормативно-правовими документами, функціями та напрямками, визначеними консультаційною організацією. Однак, цілеспрямованої спеціальної фахової підготовки педагогічних дорадників в Україні не було. Зважаючи на зазначену гостру проблему та потребу в підготовці професійних фахівців у галузі педагогічного консультування Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова вперше в Україні у 2014 р. відкрив нову перспективну спеціальність "Дорадництво". Підготовка

дорадників здійснюється за сучасними вимогами міжнародного педагогічного консалтингу. Професійна діяльність педагогічних дорадників включатиме: надання консультативних освітніх послуг педагогічним працівникам, керівникам закладів і установ освіти; підготовки та експертиза методичного забезпечення загальної середньої, професійно-технічної, вищої та післядипломної освіти; організація атестації та підвищення кваліфікації педагогічних працівників; аналіз і впровадження передового педагогічного досвіду; супровід інноваційних проєктів; організація та проведення супервізії фахівців; консультування дитини у ситуаціях дидактичних ускладнень, розвитку творчих обдарувань та успішної інтеграції в соціум; консультування сім'ї у проблемах навчання, виховання та розвитку дитини, вибору навчального закладу, в т.ч. для освіти за кордоном; консультування управлінського персоналу; педагогічне консультування у територіальній системі освіти тощо.

Відтак, головна функція педагогічного дорадництва в сучасних умовах зводиться до надання якісних консультативних послуг відповідно до потреб споживачів, а не інспектування роботи педагогічних працівників та навчальних закладів освіти, як було у попередні роки.

Висновки... Історико-логічний підхід і теоретичний аналіз документальних і наукових джерел інформації, науково-методичної літератури дозволив охарактеризувати становлення педагогічного дорадництва в Україні, виявити загальні закономірності та тенденції його розвитку.

Вивчення історії становлення і розвитку педагогічного дорадництва в Україні переконує в тому, що воно є, насамперед, відображенням реальної потреби в удосконаленні професійної майстерності педагогічних працівників та отримання якісних консультативних послуг відповідно до сучасних тенденцій демократизації суспільства, інноваційних процесів в галузі освіти і науки, функціонуванні різних соціальних інституцій. Перспективними, на нашу думку, є розроблення професійних методик підготовки педагогічних дорадників.

Використана література :

1. Гуменюк В.В., Наумчук І.А. Науково-методична робота з педагогічними кадрами / В.В.Гуменюк, І.А.Наумчук. – Кам'янець-Подільський : ПП Машак М.І., 2005. – 160 с.
2. Данилова Г.С. Методичні служби України: проблеми управління, професійна підготовка: Навч.-метод. посібник / Г.С.Данилова. – К. : ІЗМН, 1997. – 256 с.
3. Жерносек І.П. Науково-методична робота в загальноосвітній школі: Навч.-метод. посібник. – К. : ІЗМН, 1999. – 160 с.
4. Жерносек І.П., Колібабчук В.З. Організація відділом освіти науково-методичної роботи в районі: Навч.-метод. посібник. – К. : ВІПОЛ, 2001. – 104 с.
5. Методическая работа в школе: Организация и управление / Под ред. Ю.К.Бабанского. – М. : НИИ Упр. и экон. нар. образов. АПН СССР, 1988. – 185 с.
6. Організаційно-педагогічні основи методичної роботи / За заг.ред. В.І.Пуцова. – К. : УІПКККО, 1995. – 180 с.
7. Положення про районний (міський) методичний кабінет (центр) [Електронний ресурс] // Наказ МОН України – 2008р. – №1119. – Режим доступу: <http://flatik.ru/polojenyua-pro-rajonnij-misekij-metodichnij-kabinet-centr-vidp>
8. Словник української мови: в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. – К. : Наукова думка. – Том 2, 1971. – 550 с.
9. Штомпель Г.А. Рационализация организационно-педагогической деятельности методиста в условиях осуществления школьной реформы: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К. , 1987. – 17 с.

Саяк В.И.

СТАНОВЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО КОНСУЛЬТИРОВАНИЯ В УКРАИНЕ

В статье рассматривается проблема становления и развития педагогического консультирования в Украине. Подчеркивается, что педагогическое консультирование необходимо понимать, как предоставление квалифицированным специалистом (консультантом) в области образования консультационной услуги руководителям, педагогическим и научно-педагогическим работникам учреждений образования по вопросам их профессиональной деятельности и развития, информационной поддержки, помощи, выявления и анализа профессиональных проблем и наработки рекомендаций их решения. Научно обоснованы, выделены и охарактеризованы четыре этапа становления и развития педагогического консультирования в Украине. Предложено дальнейшее исследование направить на разработку и внедрение профессиональных методик подготовки педагогических консультантов.

Ключевые слова: педагогическое консультирование, методическая работа, этапы становления и развития консультирования, профессиональная подготовка педагогических консультантов.

Sayuk V.

BECOMING AND DEVELOPMENT IN UKRAINE PEDAGOGICAL CONSULTANCY

The problem of the becoming and development of pedagogical consultancy in Ukraine. Stresses that the pedagogical consultant should be understood as the provision of assistance and guidance in resolving pedagogical problems of educational institutions, professional activities and development teachers information support, assistance, identification and analysis of professional issues and developments recommendations for their solution.

Scientifically grounded, isolated and characterized four stages of formation and development of pedagogical counseling in Ukraine. I stage (Mid nineteenth century. – Beginning of XX century.) – Development of the form and content of pedagogical counseling; Phase II (20th – 60th. Of the twentieth century.) – Formation of methodological work; III stage (70s. – 90s. XX century.) – Modernization of teaching services; IU stage – modern (the beginning of the XXI century.) – The innovative development of pedagogical counseling.

Pointed out that in Ukraine consulting services provide educational school methodical offices, district offices methodical centers teaching work, educational consulting centers, institutes of postgraduate education, public education organization.

Professional consulting activities in these structures is carried Methodists, educational consultants, supervisors, coaches.

Training of modern pedagogical consultants carries with 2014 National Pedagogical University named after M.P.Dragomanov. Preparation of pedagogical consultants carried out on modern pedagogical requirements of the international consulting.

Professional activity includes pedagogical advisors advisory educational services for teachers; preparation and examination of methodological support of secondary, vocational, higher and postgraduate education.

Much attention is given organization certification and teacher training, analysis and implementation of advanced experience in advising management personnel. Pedagogical consultants carry out support innovative projects, conduct supervision of specialists. Trained professionals provide various counseling the child in situations didactic complications, development of creative talents, the choice of the institution.

Suggested further research to direct the development and implementation of professional training of pedagogical techniques consultants.

Key words: *pedagogical counseling, methodical work, stages in the development of counseling, training of pedagogical advisors.*

Подано до редакції 01.04.2015.